

Gurbanlyk – janly kesmek däl, öz Ysmaýylyňdan geçebilmekdir!

Category: Filosofiýa, Kitapcy

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Gurbanlyk – janly kesmek däl, öz Ysmaýylyňdan geçebilmekdir!

GURBANLYK – JANLY KESMEK DÄL, ÖZ YSMAÝYLYŇDAN GEÇEBILMEKDIR!

Bu din – Hezreti Ybraýym pygamberiň (a.s) dinidir, gana suwsan hudaýlaryň, mazohistleriň we sütemkärleriň dini däl.

Bolup geçen waka adamsöýümlüligiň belent nusgasyna ýetmegiň, ýekemenlikden (egoistlikden) halas bolmagyň kyssasydyr. Adamy aňrybaş kämil derejä we söýgä, paýhasly ynsan hökmünde jogamsöýümliliklerini ýerine ýetirmäge päsgel berip biljek islendik zatdan azat erk-eradanyň deňine götersiniň hekaýatydyr...

...Hekaýat bir goçuň gurban edilmegi bilen tamamlanýar. Bu Beýik Allatagalanyň taryhyň iň uly adam tragediýasynyň ahyryna degişli islegidir – birnäçe aýy döwürlemek üçin goç gurban etmek.

Ybraýym ilki başda ogluna ýagdaýy düşündirip «şu taýda seni öz elim bilen gurban etmeli boljak» diýip agzyny açmady. Ahyrynda Allanyň keremine sygyndy we «Ysmaýyl, düşümde seniň gurban edýäriň» diýdi! Muny şeýle bir çalt diýdi welin, näme aýdanyny özem eşitmedi. Soňra dymdy. Gorkuly we öçüski göz bilen Ysmaýylyň gözlerine dikanlap seretmäge mejaly ýokdy. Ysmaýyl kakasynyň düşen kyn ýagdaýyny syzyp, oňa teselli bermäge çalyşýardy. «Kaka, ytagatkär bol we Allanyň emrini ýerine ýetirmäge ikerjiňlenme. Meni-de ytagatkär bende saý. Men muňa döz gelerin» diýdi.

Senem edil Ybraýym kimin öz Ysmaýylyňy Mina dagyna getirmeli borsuň. Seniň Ysmaýylyň kim? Ony diňe seň özüň bilip bilersiň, başga biri däl. Belki-de, ol seniň ýanyoldaşyň, işiň, ukyp-başarnygyň, güýjüň, jynsyýetiň, sosial derejäň, wezipäň we

ş.m... Nämedigini bilemok, ýöne edil Ybraýymyň Ysmaýyly söýşi ýaly söýýän zadyň bolmaly. Seniň azatlygyňdan çilýän, borjuň ýerine ýetirmäge päsgel berýän, seni güýmeýän, hakykaty eşitmekden we bilmekden saklaýan, jogapkärçilik duýmagyň ýerine kanunlaşdyryjy bahanalary döredýän we seni diňe gelejekde senden geläýjek kömek üçin goldaýan näme bar bolsa – ine, bular şonuň yşaratlaryndandyr. Ony hökman gözläp tapgyn. Eger Hudaýa ýakynlaşasyň gelyän bolsa, Ysmaýyly Minada gurban etmegiň gerek.

Minanyň çola künjeginde Ybraýym (a.s) ogly bilen gürleşdi. Saçy-sakgaly bireýýäm agaryp giden ýüz ýaşly gojanyň ýaşajyk ogly Ysmaýyl durmuşyň çetinden ýaňy giripdi. Diňe Arap ýarymadasynyň däl, бүтін дүнýäniň mawy asmany bular ýaly ýowuz sahnany synlap bilmezdi! Taryh ata bilen ogluň arasynda geçen bular ýaly gürrüňe henize çenli duş gelmändi. Hiç kimem dostlarça geçen, emma şeýlekin howpurgadyjy gürrüňi hyýalyna-oýuna getirmändi!

Ysmaýylyň ýerini tutjak janlyny (hudaýýolyny) sen kesgitleme, goý, Allatagala saňa ýardam etsin we peşgeş hökmünde ýollasyn. Ol özüne berlen janlyny diňe şu ýagdaýda kabul edýär. Janly diňe Ysmaýyla hutma-hut bolanda hakyky gurbanlykdyr, a ýöne «iller edýär, menem edýän» diýip, malyň damagyna münmek gassaplykdan başga zat däldir!

Ali ŞERIATI,
eýranly sosiolog, yslam filosofy.

Çeşme: «Haj» (Ataly-ogluň arasyndaky gürrüň» bölüminden alyndy.)

Terjime eden: Has TÜRKMEN. Filosofiýa